

به نام خدا

برنامه نویسی PLC DELTA

با نرم افزار WP LSOFT

مؤلف:

آرش برجی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی
ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق
مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

عنوان کتاب: **برنامه نویسی PLC DELTA** **با نرم افزار WP LSOFT**

مؤلف: آرش برجی

سال انتشار: ۱۳۶۴، آرش
عنوان و نام پدیدآور: برنامه نویسی PLC DELTA با نرم افزار WP LSOFT / مولف: آرش برجی؛
ویراستار: نرگس مهرید.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران ۱۴۰۱:
مشخصات ظاهری: ۳۰۶ ص: مصور،
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۶۵۷-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: کنترل کننده های برنامه پذیر- نرم افزار programmable controllers-software
موضوع: نرم افزار دبلیو.پی.ال. سافت WPLsoft(computer software)
موضوع: دستگاه های منطقی قابل برنامه ریزی programmable logic devices
ردی فخری: TJ ۲۲۳: کد ۶۲۹/۸۹۵: شعبه ۹۱۵۶۷۵۶
ردی فخری: شماره کتابشناسی ملی: ۹۱۵۶۷۵۶

- ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
- ویراستار: نرگس مهرید
- صفحه آرایی: فرنوش عبدالهی
- طراح جلد: داریوش فرسایی
- نوبت چاپ: اول
- تاریخ نشر: ۱۴۰۲
- چاپ و صحافی: صد
- تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
- قیمت: ۲۸۰۰۰۰ ریال
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۶۵۷-۹
- نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه - تقاطع شهدای ژاندارمری - پلاک ۱۵۸ ساختمان دانشگاه - طبقه دوم - واحد ۴ تلفن ها: ۰۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۹۶۵۴۹
- فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران:
- WWW.MFTBOOK.IR
- www.dibagaran Tehran.com

dibagaran_publishing

نشانی تلگرام: @mftbook

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هر گوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای مادستری دارید.

فهرست مطالب

فصل ۱ / مفهوم PLC چیست؟

- ۱۷ کاربردهای گوناگون PLC در صنایع مختلف
- ۱۸ نحوه عملکرد PLC ها
- ۱۹ آشنایی با قطعات ورودی
- ۲۰ آشنایی با قطعات خروجی
- ۲۱ آشنایی با قطعات خروجی

فصل ۲ / آشنایی با محیط نرم افزار WPLSoft

- ۲۳ ایجاد پروژه جدید
- ۲۴ معرفی بخش های مهم در نرم افزار WPLSoft
- ۲۵ معرفی ابزارهای بخش Toolbar

فصل ۳ / آشنایی با فرمت اعداد

- ۳۰ فرمت دسیمال
- ۳۱ فرمت باینری
- ۳۲ نحوه تبدیل اعداد باینری به دسیمال
- ۳۳ نحوه تبدیل اعداد دسیمال به باینری
- ۳۴ فرمت BCD
- ۳۵ هگزادسیمال
- ۳۶ تبدیل Decimal به HEXDECIMAL
- ۳۷ انواع Data Type
- ۳۸ تبدیل اعداد اعشاری به باینری

فصل ۴ / معرفی انواع PLC‌های شرکت دلتا سری DVP

۴۰	کدگذاری PLC‌های دلتا
۴۱	نحوه سیم‌کشی PLC
۴۲	سیم‌کشی ورودی‌های دیجیتال به صورت سینک
۴۳	سیم‌کشی ورودی‌های دیجیتال به صورت سورس
۴۴	سیم‌کشی خروجی‌های دیجیتال به صورت PNP/NPN
۴۶	انواع مازول‌های دیجیتال سری DVP

فصل ۵ / آشنایی با دستورات اولیه برنامه‌نویسی (بخش اول)

۴۹	نحوه آدرس‌دهی به ورودی‌ها و خروجی‌های دیجیتال
۴۹	آغاز به کار برنامه‌نویسی
۵۱	کامپایل کردن برنامه
۵۲	فراخوانی شبیه‌ساز برنامه
۵۲	دانلود کردن برنامه
۵۹	معرفی دستورات SET و RESET
۶۱	معرفی لبه بالارونده و پایین‌رونده
۶۲	معرفی دستورات NP و PN
۶۳	پروژه‌های کاربردی (بخش اول)
۶۸	معرفی رله‌های کمکی
۷۰	دستور NOT

فصل ۶ / تعریف سیمبیول

۷۲	معرفی ابزار Symbol Table
۷۴	معرفی ابزار Device Comment List

فصل ۷ / آشنایی با دستورات برنامه‌نویسی (بخش دوم)

۷۸	دستور ALT
۷۸	دستور ALTP

۷۹ دستور ZRST
۸۰ معرفی دستورات تایمیرها در PLC Delta
۸۰ مفهوم ضریب در تایمیرها
۸۱ معرفی رجیسترهاي ۱۶ و ۳۲ بیتی در PLC
۸۶ معرفی فلگ‌های خاص Internal Clock Pulse
۸۷ دستور ATMR
۸۸ دستور TTMR
۸۸ دستور STMR
۹۰ دستور HOUR
۹۱ معرفی ابزار Edit Monitored Devices
۹۳ فصل ۸ / آشنایی با دستورات برنامه‌نویسی (بخش سوم)
۹۴ دستور Move
۹۵ دستور TRD
۹۷ دستور TWR
۹۸ شمارنده
۹۸ دستور CNT
۱۰۱ دستور DCNT
۱۰۱ کانترهای‌های بالاشمار و پایین‌شمار
۱۰۲ دستورات مقایسه‌کننده اعداد صحیح
۱۰۲ دستور Comparison
۱۰۵ معرفی دستورات Decrement و Increment
۱۰۵ دستور DECP و INCP
۱۰۸ دستورات مقایسه‌کننده اعداد اعشاری
۱۱۰ دستور CMP
۱۱۱ معرفی فلگ‌های M1003 تا M1000

۱۱۳.....	دستور ZCP
۱۱۳.....	دستور DZCP
۱۱۴.....	دستور TCMP
۱۱۵.....	دستور TZCP

فصل ۹ / آشنایی با دستورات برنامه‌نویسی (بخش چهارم)

۱۱۸.....	دستورات عملیات ریاضی
۱۱۸.....	عملیات ریاضی اعداد صحیح ۱۶ بیتی
۱۱۸.....	دستور جمع
۱۱۹.....	دستور تفریق
۱۲۰.....	دستور ضرب
۱۲۰.....	دستور تقسیم
۱۲۱.....	عملیات ریاضی اعداد صحیح ۳۲ بیتی
۱۲۲.....	دستور میانگین
۱۲۳.....	عملیات ریاضی اعداد اعشاری
۱۲۳.....	دستور جمع
۱۲۴.....	دستور تفریق
۱۲۴.....	دستور ضرب
۱۲۴.....	دستور تقسیم
۱۲۵.....	تنظیمات نمایش اعداد اعشاری
۱۲۵.....	دستور قدرمطلق
۱۲۶.....	دستور جذر (ریشه دوم)

فصل ۱۰ / آشنایی با دستورات برنامه‌نویسی (بخش پنجم)

۱۲۹.....	چگونگی استفاده از چند بیت به صورت گروهی
۱۳۱.....	دستور پرس
۱۳۲.....	مشخص کردن نقطه انتهای پرس

۱۳۲	دستور فراخوانی
۱۳۳	نکات استفاده از دستور CALL
۱۳۴	دستور BSET
۱۳۵	دستور BRST
۱۳۵	دستور BOUT
۱۳۵	دستور DBOUT
۱۳۵	دستور BLD
۱۳۶	دستور BLDI
۱۳۷	دستور LDZ*
۱۳۸	دستور WOR
۱۳۸	دستور WXOR
۱۳۸	دستور BIN
۱۳۸	دستور FLT
۱۳۹	دستور INT
۱۴۰	دستور توان DPOW (اعشاری)
۱۴۰	دستور CML
۱۴۱	دستور شیفت به چپ
۱۴۳	دستور شیفت به راست
۱۴۴	دستور PLS
۱۴۴	دستور PLF
۱۴۴	دستور MC/MCR
۱۴۵	دستور PLSY
۱۴۶	معرفی فلگ‌های سیستمی دستور PLSY
۱۴۷	دستور DDRVI
۱۴۸	مشاهده تعداد پالس های ارسالی

۱۴۹.....	دستور PLSV
۱۴۹.....	دستور PLSR

فصل ۱۱ / پردازش سیگنال آنالوگ

۱۵۳.....	حسگر یا سنسور
۱۵۳.....	پردازش سیگنال ورودی آنالوگ
۱۵۳.....	انواع سیگنال های آنالوگ ورودی
۱۵۳.....	انواع مژول های ورودی آنالوگ
۱۵۴.....	ماژول DVP-04AD
۱۵۶.....	معرفی کنترل رجیسترها مژول ورودی آنالوگ
۱۵۶.....	معرفی ستون های مختلف جدول کنترل رجیسترها
۱۵۸.....	معرفی کنترل رجیسترها پُر کاربرد
۱۵۸.....	نحوه محاسبه کد برای کنترل رجیستر K1
۱۶۰.....	معرفی دستور TO
۱۶۱.....	معرفی دستور FROM
۱۶۲.....	پیکربندی مژول های آنالوگ از طریق Wizard
۱۶۵.....	معرفی مژول DVP-04PT
۱۶۶.....	ویژگی های مژول های سری PT
۱۶۶.....	سیم کشی مژول DVP-04PT
۱۶۷.....	آشنایی با کنترل رجیسترها مژول DVP-04PT
۱۶۹.....	تبدیل سیگنال سنسورها PT به دیتا
۱۷۰.....	معرفی مژول DVP-04TC
۱۷۰.....	سیگنال های ترموکوبل DVP-04TC
۱۷۰.....	سیم کشی مژول DVP-04TC
۱۷۱.....	تبدیل سیگنال ترموکوبل به دیتا
۱۷۵.....	مقیاس کردن (اسکیل) سیگنال ورودی آنالوگ

نحوه اسکیل کردن سیگنال ورودی آنالوگ	۱۷۵
دستور SCLP	۱۷۶
دستور DSCLP	۱۷۸
دستور SCAL	۱۸۰
پردازش سیگنال خروجی آنالوگ	۱۸۱
معرفی مازول DVP-04DA	۱۸۱
سیمکشی مازول DVP-04AD	۱۸۲
معرفی کنترل رجیسترهاي مازول DVP-04DA	۱۸۲
معرفی مازول DVP-6XA	۱۸۴
معرفی کنترل رجیسترهاي پرکاربرد مازول DVP-06XA	۱۸۶
فصل ۱۲ / بررسی CPU10SX/20SX2	۱۸۷
DVP-10SX	۱۸۸
سیمکشی آنالوگ ورودی و خروجی آنالوگ PLC 10SX	۱۸۸
رجیسترهاي خاص جهت خواندن مقدار ورودی آنالوگ	۱۸۹
رجیسترهاي خاص جهت ریختن مقدار خروجی آنالوگ	۱۹۰
نحوه تنظیم کردن نوع سیگنال هر کانال	۱۹۰
معرفی PLC 20SX2	۱۹۲
فصل ۱۳ / پروژه‌های کاربردی	۱۹۵
پروژه ۱: پروژه بطری پُرکن	۱۹۶
پروژه ۲: پروژه میکسر	۱۹۸
پروژه ۴: کنترل دستگاه پرس	۲۰۴
پروژه ۵: پروژه بالابر برای دو طبقه	۲۰۵
پروژه ۶: پروژه بالابر برای سه طبقه	۲۰۸
پروژه ۷: ادامه پروژه بالابر برای سه طبقه	۲۱۱
پروژه ۸: کنترل سه خروجی با زمان‌های مختلف	۲۱۴

۲۱۶ پروژه ۹ : کنترل سالن رنگ قطعات تولیدی

۲۱۸ پروژه ۱۰ : برنامه‌نویسی سیستم سورتینگ محصولات تولیدی

فصل ۱۴ / نحوه اتصال CPU12SE

۲۲۳ معرفی PLC DVP12SE

۲۲۴ نحوه ارتباط بین DVP-12SE با کامپیوتر

فصل ۱۵ / اتصال انکودر به PLC دلتا

۲۲۹ انکودر چیست و کاربرد آن در صنعت چیست؟

۲۲۹ انواع انکودر

۲۳۰ انکودر خطی

۲۳۰ انکودرهای چرخشی افزایشی

۲۳۱ مفهوم رزولوشن (دقت) انکودر

۲۳۲ انواع انکودر چرخشی افزایشی بر اساس نوع شفت

۲۳۳ انکودرهای چرخشی مطلق

۲۳۴ معرفی کانترهای سرعت بالا یا HSC

۲۳۴ انواع کانترهای سرعت بالا

۲۳۶ معرفی پایه‌های CPUهای دلتا جهت سیم‌کشی انکودر

۲۳۷ معرفی ابزار High-Speed Counter

۲۳۸ معرفی بخش‌های مختلف پنجره High-Speed Counter Wizard

۲۴۱ تابع DHSCS

۲۴۲ تابع DHSCR

۲۴۲ تابع DHSZ

۲۴۲ فرآخوانی کانترهای سرعت بالا در سری‌های SV/SV2

۲۴۴ محاسبه پوزیشن (حرکت خطی) توسط انکودر

۲۴۶ محاسبه زاویه توسط انکودر

۲۴۹ تابع SPD

فصل ۱۶ / کنترل کننده های PID چیست؟

۲۵۳ انواع سیستم کنترلی
۲۵۴ چگونگی عملکرد کنترل کننده PID
۲۵۵ معرفی ضرایب D, I, P
۲۵۷ تأثیر تغییر هر یک از ضرایب بر روی منحنی کنترلی
۲۵۸ محاسبه ضرایب PID
۲۵۸ انواع لوپ کنترلی
۲۵۹ پیاده سازی کنترل کننده های PID در PLC
۲۶۲ پیاده سازی دستور PID به روش دستی
۲۶۶ تابع GPWM
۲۶۸ تابع FTC

فصل ۱۷ / وقفه چیست؟

۲۷۱ انواع وقفه
۲۷۲ وقفه زمانی
۲۷۴ غیرفعال کردن وقفه زمانی
۲۷۴ فراخوانی وقفه با استفاده از Interrupt Service
۲۷۵ وقفه سخت افزاری
۲۷۷ وقفه های سرعت بالا
۲۷۸ وقفه ارتباطی

فصل ۱۸ / آشنایی با ماژول DTC1000

۲۸۰ آشنایی با کدهای ماژول DTC
۲۸۱ معرفی نرم افزار DTCOM
۲۸۲ گزینه SET
۲۸۳ گزینه DTC SET
۲۸۶ تشریح مد ON-OFF

۲۸۹ معرفی منوی Input

۲۹۰ مد کاری PID

فصل ۱۹ / نکات کاربردی فصل ۱۹ / نکات کاربردی

۲۹۴ دانلود برنامه به CPU

۲۹۶ آپلود برنامه از CPU

۲۹۶ رمزگذاری بر روی برنامه

۲۹۷ غیرفعال کردن آپلود برنامه

۲۹۸ محاسبه حجم برنامه

۲۹۸ تغییر استیشن آدرس PLC

۲۹۹ دستور Ramp

۳۰۰ معرفی فلگ M1034

۳۰۱ ذخیرهسازی خودکار برنامه

۳۰۲ مشاهده مشخصات CPU

۳۰۳ مشاهده إلمان های استفاده شده در برنامه

۳۰۴ Search/Replace

۳۰۶ سخن آخر

مقدمه ناشر

خط مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب های با کیفیت عالی است که بتواند خواسته های بر روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.

هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گامهایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گستردگی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی ترین و راحت ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُربار، معتربر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست دارد تألیف "جناب آقای مهندس آرش برجی" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.
با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام هایتان به ما از رسانه های دیباگران تهران شامل سایتها فروشگاهی و صفحه اینستاگرام و شماره های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com

پیش‌گفتار مؤلف

خداوند را بسیار شاکرم که توانستم نگارش این کتاب را با تمام دشواری‌ها به پایان برسانم. تجربیات بیش از ۱۴ سال حضور در صنعت و تدریس در شاخه‌های مختلف؛ از جمله FATEK، SIEMENS، PLC Delta، MITSUBISHI، OMRON و اتوماسیون صنعتی را در قالب واژگان گرد هم آورده‌ام تا بتوانم قدمی کوچک در راستای بالا بردن سطح علمی علاقمندان به صنعت برق در حوزه اتوماسیون صنعتی بردارم. در این کتاب تلاش شده‌است، که مطالب به صورت کاملاً کاربردی و در عین حال با زبانی ساده جهت درک بهتر مطالب از سوی خوانندگان عزیز ارائه گردد؛ بنابراین، امیدوارم که مطالعه این کتاب و همچنین مرور مطالب در نرمافزار باعث پیشرفت و یادگیری اصولی خوانندگان گرامی شود.

در پایان تک‌تک واژگان این کتاب را به همسر و پسر عزیزم، آبتین، که آرامش زندگی‌ام را مدیون آن‌ها هستم، تقدیم می‌کنم.

آرش برجری

۱۴۰۱ آذر

مقدمه

امروزه در بین کشورهای صنعتی، رقابت فشرده و شدیدی در ارائه راهکارهایی برای کنترل بهتر فرآیندهای تولید وجود دارد، که مدیران و مسئولان صنایع در این کشورها را بر آن داشته‌است تا تجهیزاتی مورد استفاده قرار دهنده، که سرعت و دقت عمل بالایی داشته باشند. بیشتر این تجهیزات، شامل سیستم‌های استوار بر کنترلرهای قابل برنامه‌ریزی^۱ هستند. در بعضی موارد که لازم باشد، می‌توان PLC‌ها را با هم شبکه کرده و با یک کامپیوتر مرکزی مدیریت نمود تا بتوان کار کنترل سیستم‌های سیستم‌ها را بسیار پیچیده را نیز با سرعت و دقت بسیار بالا و بدون نقص انجام داد. قابلیت‌هایی، از قبیل توانایی خواندن انواع ورودی‌ها (دیجیتال، آنالوگ، فرکانس بالا و ...)، توانایی انتقال فرمان به سیستم‌ها و قطعات خروجی (نظیر مانیتورهای صنعتی، موتور، شیر برقی و ...) و همچنین امکانات اتصال به شبکه، ابعاد بسیار کوچک، سرعت پاسخگویی بسیار بالا، ایمنی، دقت و انعطاف‌پذیری زیاد این سیستم‌ها باعث شده که بتوان کنترل سیستم‌ها را در محدوده وسیعی انجام داد.

♦ مفهوم کنترلرهای قابل برنامه‌ریزی

در سیستم‌های اتوماسیون وظیفه اصلی کنترل بر عهده PLC است که با گرفتن اطلاعات از طریق ترمینال‌های ورودی، وضعیت ماشین را حس کرده و نسبت به آن پاسخ مناسبی برای ماشین فراهم می‌کند. امکان تعریف مدهای مختلف برای ترمینال‌های ورودی/خروجی یک PLC، این امکان را فراهم کرده تا بتوان PLC را مستقیماً به ایمان‌های دیگر وصل کرد. علاوه بر این، PLC^۲، شامل یک واحد پردازشگر مرکزی^۳ نیز هست، که برنامه کنترلی مورد نظر را اجرا می‌کند. این کنترل آنقدر قدرتمند است، که می‌تواند هزارها I/O را در مدهای مختلف آنالوگ یا دیجیتال و همچنین هزارها تایمر/کانتر را کنترل نماید. همین امر باعث شده‌است بتوان هر سیستمی، از سیستم کنترل ماشین‌هایی با چند I/O که کار ساده‌ای؛ مثل تکرار یک سیکل کاری کوچک انجام می‌دهند تا سیستم‌های بسیار پیچیده تعیین موقعیت و مکان‌یابی را کنترل نمود. این سیستم می‌تواند بدون نیاز به سیم‌بندی و قطعات جانبی و فقط از طریق نوشتن چند خط برنامه تا صدها تایмер را در آن واحد کنترل و استفاده نماید.

♦ نقش کنترلرهای قابل برنامه‌ریزی در اتوماسیون صنعتی

در یک سیستم اتوماسیون، PLC به عنوان قلب سیستم کنترلی عمل می‌کند. هنگام اجرای یک برنامه کنترلی که در حافظه آن ذخیره شده‌است، PLC همواره وضعیت سیستم را بررسی می‌کند. این کار را با گرفتن فیدبک از قطعات ورودی و سنسورها انجام می‌دهد. سپس این اطلاعات را به برنامه کنترلی خود منتقل و نسبت به آن درمورد نحوه عملکرد ماشین تصمیم‌گیری می‌کند و در نهایت، فرمان‌های لازم را به قطعات و دستگاه‌های مربوطه ارسال می‌کند.

¹ PLC

² CPU

♦ چگونه PLC را بیاموزیم؟

برای اینکه به صورت کاربردی و با دیدگاه صنعتی، کار با PLC را فراگیرید، می‌بایست علاوه بر داشتن یک رفنس مناسب، به حل پروژه‌های گوناگون بپردازید؛ چرا که با اجرای پروژه‌های گوناگون (از طیف‌های مختلف در صنعت) می‌توان به توانمندی قابل قبولی جهت ورود به صنعت پیدا نمود. از این‌رو، ما در این کتاب به حل چندین پروژه مختلف خواهیم پرداخت و در واقع، آموزش را به صورت پروژه‌محور شروع خواهیم نمود تا در حین حل پروژه‌های مختلف با چالش‌های مختلفی روبه‌رو شویم (کار با PLC‌ها متشکل از چالش‌های ریز و درشت خواهد بود)؛ لذا با عبور از این چالش‌ها می‌توان به توانمندی مناسبی دست پیدا نمود. در این کتاب سعی شده‌است مطالب به صورت کاملاً کاربردی و به دور از هر گونه توضیحات تغوری پیچیده بیان شود تا خواننده محترم بتواند بعد از مطالعه این کتاب به درک درستی از برنامه‌نویسی برسد.

♦ سخن آخر

با توجه به اینکه هیچ آموزشی خالی از اشکال نمی‌باشد؛ بنابراین، بعد از مطالعه دقیق کتاب چنانچه نظر، پیشنهاد و یا انتقادی داشته باشید، می‌توانید از طریق آدرس ایمیل زیر نظرات خود را با من در میان بگذارید:

Arash_Borji64@yahoo.com